

VANITY

----- door Dries van den Akker s.j. (zie ook: www.heiligen-3s.nl)

Betekenis

Er zijn verschillende herleidingen mogelijk:

- 1] Engelse naam: 'ijdelheid', 'wat (niet blijvend is, maar) vergaat', 'schim'.

- 2] Variant van VANESSA.
 - 2.1 Engelse naam, uitgevonden door de Engelse schrijver Jonathan Swift (1667-1745) als koosnaam voor zijn vriendin Esther Vanhomrigh. Hij heeft de uit het Nederlands afkomstige beginlettergreep van haar achternaam 'Van-' voorop geplaatst; daar heeft hij de eerste lettergreep van haar voornaam 'Es-' aan vastgeplakt en tenslotte versierd met de uitgang '-sa': Van-Es-sa. Het verhaal van deze liefdesrelatie verwerkte hij in een gedicht 'Cadenus and Vanessa'. De schrijver Hugh Walpole gebruikte de naam in zijn roman 'Vanessa' (1933).

Ik ken het gedicht van Swift niet, maar als de vriendschap tussen hem en zijn vriendin Vanessa gedoemd was weer voorbij te gaan, heeft hij wellicht ook gedacht aan het Latijnse werkwoord 'vanéscere' = 'langzaam verdwijnen', 'afnemen', 'vervagen'?
 - 2.2 Naam van een vlindergeslacht waartoe bv. het zogeheten 'schoenlappertje' behoort ('vanessa atalanta'). Begint zijn leven als rups op brandnetels. Komt in Nederland voor van maart tot oktober op bloemrijke plaatsen, m.n. tuinen en bosranden; houdt van overrijp fruit; heeft een spanwijdte van 50-60 cm. De toppen van de vleugels zijn zwart met wittige stippen; de rest van de vleugels is bruin in meerdere tinten, omgeven met een oranje-rode band. Het Nederlandse woordenboek van Van Dale neemt aan dat de vlinder de naam 'Vanessa' gekregen heeft dankzij de uitvinding ervan door Jonathan Swift.

- 3] Engelstalige variant van JOHANNA naar het voorbeeld van de Russische variant Vanya of Vania.

*

Johanna van Chusas (ook **Mirredraagster**), Palestina; weduwe & weldoenster van Jezus; + **eind eerste eeuw; feest 24 mei & 27 juni** (oosterse kerk).

Zij wordt met name genoemd in het evangelie van Lukas: *'Enkele vrouwen die door Jezus van boze geesten en ziekten waren verlost, vergezelden Hem, terwijl Hij rondging door steden en dorpen om de de Blijde Boodschap te verkondigen'* (Lukas 08,03). Onder hen bevond zich ook Johanna, de vrouw van Herodes' rentmeester Chusas. Waarschijnlijk was zij dan ook aanwezig bij Jezus' dood: *'Al zijn bekenden, ook de vrouwen die Hem vanuit Galilea gevolgd waren, stonden op een afstand toe te zien'* (Lukas 23,49).

Op de eerste dag van de week gaan de vrouwen met vaasjes balsem naar Jezus' graf. In plaats van zijn lijk treffen ze twee levende mannen aan in blinkend witte gewaden. Zij weten te vertellen dat Jezus is opgestaan uit de doden. De vrouwen gaan terug om dit snel aan de leerlingen te vertellen. Onder hen was Johanna (Lukas 24,01-12); dat was naar alle waarschijnlijkheid de vrouw van Herodes' rentmeester Chusas.

Ze wordt afgebeeld met een lam (omdat zij Jezus diende); beurs (ze betaalde Jezus' onderhoud uit eigen middelen); brood en kan. Wanneer ze tot de drie vrouwen bij het graf behoort, heeft ze een vaasje met balsem.

